

**Intern Tjenesterejse rapport
Vedr. Deltagelse i 2. verdens kongres
imod kommerciel seksuel udnyttelse af børn
i Yokohama, Japan 17-20 dec.2001**

Indholdsfortegnelse:

1. Baggrund for deltagelse:

2. Forberedelse:

3. Deltagelse i kongressen:

- 3.1. Den danske delegation:
- 3.2. Panel fremlæggelser og diskussion:
- 3.3. Deltagelse i Workshops:
- 3.4. Nationale handleplaner:

4. Erklæringer og handleplaner imod kommerciel seksuelt udnyttelse af børn:

- 4.1. Erklæring og handleplaner fra 1.verdenskongres:
- 4.2. Erklæring og handleplaner fra 2.verdenskongres:

5. Overvejelser:

1. Baggrund for deltagelse:

Hjemmestyret blev af Udenrigsministeriet spurgt om, hvorvidt Hjemmestyret ønskede at indgå i den officielle danske delegation ved den 2. verdenskongres imod kommerciel seksuel udnyttelse af børn.

Den 2. verdenskongres havde den japanske regering som vært og arrangeredes bl.a. i samarbejde med UNICEF.

Den 1. verdenskongres fandt sted i Stockholm i 1996 med deltagelse af bl.a. Interpol, WHO, ILO, UNESCO, UNAIDS, UNHCR, UNHCHR og delegationer fra 122 lande. Endvidere deltog en lang række nationale og internationale NGO'er. Kongressen mundede ud i en fælles erklæring og en handleplan, "Agenda for Action against commercial sexual exploitation of children" (se bilag 1), der omtaler behovet både for en øget national indsats for forebygge og bekæmpe seksuel udnyttelse af børn og for et forstærket internationalt samarbejde herom.

Formålet med konferencen i Yokohama var dels, at sikre fortsat politisk opbakning til at føre handleplanen fra Stockholm ud i livet, vurdere den praktiske implementering af planen samt udveksle erfaringer og "good practices" vedr. bekæmpelse af misbrug af børn.

For yderligere information: Konferencens officielle hjemmeside er: www.focalpointngo.org

Grønland fik med deltagelsen i den danske delegation mulighed for at profilere den mange facetterede indsats, som i disse år gøres i Grønland for at bekæmpe seksuel misbrug af børn. Deltagelse i konferencen gav også Videnscenter om børn og unge, der er under etablering, mulighed for at indsamle viden og erfaringer i andre dele af verden om bekæmpelse af seksuel misbrug af børn.

2. Forberedelse:

Som forberedelse og for at præsentere, hvad der er af tiltag fra Grønlands Hjemmestyre indenfor børn og unge området er der udarbejdet en pjece med mere generel information om Grønland, Grønlands Hjemmestyre og arbejdet med børn og unge. Der udover er der lavet 3 tillægs foldere med lidt mere uddybende information om tiltag fra Direktoratet for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked, Paarisa samt om Atuarfistialak (se bilag 2).

3. Deltagelse i kongressen:

Der var 3.045 deltagere i 2. Verdenskongres imod kommerciel seksuel udnyttelse af børn med 134 regerings delegationer mod 122 ved den 1. Verdenskongres.

3.1. Den danske delegation:

I den danske delegation deltog fra Justitsministeriet: Kirkeminister Tove Fergo (i Justitsministerens sted), Minister sekretær Arne Vathnhamar, Kontorchef i Strafferetskontoret Jens Kruse Mikkelsen og Lise Lauridsen fuldmægtig. Fra Socialministeriet: Bryan Nicholls, Afd. chef Tværgående opgaver samt Øst støtte, ad hoc opgaver m.v. Og fra Grønland: Mette Lund, Projektkoordinator for etablering af et videnscenter om børn og unge.

Danmark har underskrevet fælles erklæring og handleplan fra den 1. Verdenskongres i Stockholm. Deres primære mål med deltagelse var at være med til udformning af den næste erklæring og handleplan der skulle underskrives ved kongressen i Yokohama.

Der var 2 sideløbende arrangementer under kongressen, dels de politiske forberedelser som den danske delegation tog part i, samt workshops der primært henvender sig til fagfolk og NGO'ér, som jeg tog del i.

3.2. Panel fremlæggelser og diskussioner:

Panel fremlæggelser og workshops var inddelt under 4 hoved områder:

- Seksuelt udnyttelse af børn og lovgivningen
- Forebyggelse, beskyttelse og behandling af børn mod kommerciel seksuel udnyttelse
- Den private sektors rolle og involvering i arbejdet
- Krænker

Kommentarer i forbindelse med Panel fremlæggelser og diskussioner vedr. vanskeligheder i bekæmpelsen af kommerciel seksuel udnyttelse af børn:

En fra Latin Amerika gav udtryk for at børn og unge er meget usynlige i politik. De bliver ikke hørt. Der udover vanskeliggøres arbejdet af korrupsion i landet.

En fra det Sydlige region af Afrika fortalte, at f.eks. børnebrude var et udbredt fænomen visse steder.

Arbejdet imod kommerciel seksuel udnyttelse af børn er vanskelig i området. Mangler og udfordringer:

- 1) Børn og AIDS/HIV
- 2) Ændrede værdi systemer, hvor kontanter, biler og mobiltelefoner er blevet et mål (de 3 Cér: cash, cars and celllarphones).
- 3) Skam er død. Vi har umenneskeliggjort og gjort vores børn til handelsvarer. Flere og flere vil have sex med børn, hvorfor ?. Vigtigt at sætte fokus på at undersøge hvorfor det er blevet sådan for at kunne gøre noget ved det.

International lovgivning er en udfordring. 11.sept. har vist at nationer ellers godt kan samarbejde. Det er sørgeligt, at man ikke har fundet emnet bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn vigtig nok til, at gøre det samme.

En Indisk pige, der selv har været udsat for at blive solgt og misbrugt, holdt en tale, der indeholder forslag om:

- at der laves en fond for unge i verden der vil arbejde imod kommerciel udnyttelse af børn. Deltagelse af unge vigtig.
- etablering af en hot linie for børn og unge med samme nummer i alle lande således at børn der bliver handlet med ved hvem de kan henvende sig til.
- central opsamling af projekt rapporter.

Hun undrer sig over at materiel kriminalitet mange steder straffes hårdere end ødelæggelse af børns liv.

Der blev under panel fremlæggelserne også drøftet, at mandlige rollemodeller er nødvendige for, at ændre mænds indstilling/holdning til kvinder og sex. Der er ikke nok mænd der står frem og klart tager afstand fra kommerciel seksuel udnyttelse af børn.

Der er modstand mod at konfrontere mænds adfærd og holdninger.
Efterspørgsel og udbud må stoppes. Hvis mænd ikke vil sørge for det må vi spørge hvorfor.
F.eks. er der visse mænd i Afrika der tror, at sex med en jomfru vil helbrede dem for AIDS/HIV.

En fra Japan stiller spørgsmålstejn ved, hvorvidt der skal være forældelsesfrist i forhold til retsforfølgelse i sager med seksuelt misbrug af børn.
Hun kommer også ind på at der i Japan kan opleves en meget aggressiv markedsføring af ”dating” for penge f.eks. via mobil telefon beskeder som et problem.

3.3. Deltagelse i Workshops:

Vedr. workshops var det et problem at der ikke var tid til dialog eller drøftelse. Der var reel tale om foredrag. Nogle af workshop holderne havde kun deres helt konkrete projekt som erfarings grundlag og flere var frivillige der er med i selvhjælpsgrupper, hvilket gjorde nogle workshops til mere eller mindre rene præsentationer uden mulighed for mere overordnede drøftelser af problemstillinger indenfor de overskrifter der var annonceret.

Kort om de workshops jeg har deltaget i.

***”IMPROVING CAPABILITIES OF SOCIAL SERVICE AND HEALTH CARE PROVIDERS FOR PROVISION OF INTEGRATED AND COMPREHENSIVE MEDICAL AND PSYCHO-SOCIAL SERVICES FOR VICTIMS AND POTENTIAL VICTIMS OF SEXUAL ABUSE AND SEXUAL EXPLOITATION”
Agneta Bjorklunt (Swedish Ministry of Health and Social Affairs)***

Træningsprogrammer/uddannelse baseret på praktisk orienteret undervisning.
Wanjiku Kaime-Atterhög Uppsala Universitets Hospital er startet på udvikling af disse efter at hun havde lavet en undersøgelse i Afrika om gadebørn, hvor hun endte med at oprette et hjem for de børn hun kom i kontakt med. Børnene ville ikke være i de hjem der var til rådighed.
Det viste sig, at de mennesker, der tilbød hjem til disse børn selv var en del af problemet. Selv om de af et godt hjerte ville hjælpe børnene havde de ikke den nødvendige viden og uddannelse til at forstå børnene.

Det har ført til udvikling af træningsprogrammer til professionelle ”Training course on management of medical and psychosocial services for children in especially difficult circumstances (CEDC)” der nu udbydes fra Uppsala Universitet. (kopi af kursus pjecen kan fås hos Videnscenter om børn og unge)

Kurset er opdelt i følgende emner:

- Børns helbred og overlevelse
- Børns vækst og udvikling
- Beskyttelse af børn
- Helbredsproblemer hos børn i specielt vanskelige omstændigheder
- ”Case vurdering”
- Tiltag i forhold til forebyggelse og behandling
- Omsorg for omsorgsgivere
- Kursus design, implementering og evaluering
- Individuel projekt planlægning, implementering og evaluering

For at kunne komme i betragtning mht. deltagelse i trænings- og uddannelsesprogrammet kræves en vis uddannelse. Der er ofte tale om læger, psykologer, lærere, sundhedspersonale, socialarbejdere m.m.

”WORK WITH YONG PERPETRATORS AS A MEASURE OF PREVENTION-EXPERIENCES FROM SWEDEN, EUROPE & INDONESIA” Anders Nyman & Lars Loof (Save the Children Sweden) & Farid Muhamad (Samin Indonesia)

Under oplægget refereres til en norsk undersøgelse, hvor 700 børn (18 år) blev spurgt om de ville have sex med et barn: 29 % sagde ja af drengene. 7,8 % sagde ja af pigerne

De fandt at 58 af drenge var potentielle krænkere og nærmere undersøgelse viste at:

- 32 var ensomme
- 53 brugte børneporno
- 43 havde adfærdsforstyrrelser.

Anders Nyman's erfaringer er at der ikke er langt fra, at være offer til, at være krænker hos drenge han har haft i behandling.

Anders Nyman og Lars Loofs erfaring er, at daginstitutioner (samt plejefamilier) er et risikomiljø. Børn og unge kompenserer for **magtesløshed** ved seksualiseret adfærd.

I deres behandlingsarbejdet bruger de spørgeskemaer hvor drengene får hjælp til at give udtryk.

Hvis de ikke selv er i stand til dette har de her mulighed for afkrydsning af udsagn. Mange har problemer med at sætte ord på deres følelser, hvilket kan være en del af problemet. De bruger også en metode, hvor drengene skriver breve til deres ofre.

Relevant litteratur der kan bestilles hos Save the Children Sweden:

- ”Young Offenders – sexual abuse and treatment” A. Nyman, O Risberg, B Svensson, 2001
- “Victims and perpetrators – on sexual abuse and treatment” B Svensson, 2000
- Centre, Save the Children Sweden's crisis centre for children and young people” Dick schyberg, 2001
- “Child sexual abuse – Prevention Programmes” Kate Holman 2001
- “Child Sexual Exploitation: An Action Plan for Europe” Sandy Ruxton 2001
- “Treatment of Young Perpetrators of Sexual Abuse – Possibilities and challenges” Kate Holman 2001
- 101 Boys – A study of Sexual Abuse” Börje Svensson 1999

”ABORIGINAL AND INDIGENOUS CHILDREN AND YOUTH AND CSEC” Melanie Mark (Save the Children Canada)

Præsentation af et konkret projekt hun sammen med en anden har kørt.

De har over 4 mdr. været i 22 byer i Canada, hvor de har haft konsultationer med mere end 150 kommerciel seksuelt udnyttede børn og unge med etnisk baggrund (oprindelig folk).

Konsultationerne har haft til hensigt, at der lokalt blev etableret fokus grupper. Under konsultationerne blev børnenes livshistorier ved at blive udnyttet, leve i fattigdom og blive udsat for diskrimination optaget på bånd og spørgeskemaer blev udfyldt.

Ud fra disse er der lavet en rapport med de unges egne anbefalinger ”Sacred lives; Canadian aboriginal children & youth speak out about sexual exploitation” udgivet af Save the Children Canada. Videnscenteret om børn og unge har fået et eksemplar af denne.

“CHILD SEXUAL EXPLOITATION: EMPOWERING AND SUPPORTING NON-ABUSIVE PARENTS” Vernon Jones (save the Children Denmark)

Vernon Jones gør opmærksom på, at forældre og andre omsorgsgivere ofte glemmes. Han har arbejdet i England og nu i Danmark. Han kan se, at der er forskel på omgivelsernes og de professionelles reaktioner på sager med seksuelle overgreb mod børn i de 2 lande. I England er de professionelle mere opmærksomme mht. seksuel misbrug end i Skandinavien. De professionelle er ikke klædt godt nok på i Skandinavien, hvor befolkningen og de professionelle har svært ved at acceptere, at seksuelt misbrug mod børn finder sted i deres velfærdssamfund.

Børns nærmeste bør have mere information, de er de nærmeste til at beskytte barnet. Før et overgreb finder sted er der 4 faktorer der skal tages i betragtning, normalt ville disse forhindre overgrebene i at finde sted:

- Motivation til misbrug
- Interne hæmninger (de pædofile overbeviser sig selv om at barnet selv vil)
- Eksterne hæmninger (Dette nemt, hvis omsorgsgiverne ikke ved hvad de skal være opmærksomme på, derfor vigtigt at de bliver informeret)
- Barnets modstand

Der kom en del diskussion i gruppen af tilhørere over Vernon Jones fremlæggelse af, at mere skal overlades til forældrene, idet der her kun kan være tale om ressourcestærke og velfungerende forældre. Flere tilhøreres erfaring er, at de forældre de har at gøre med ofte er forældre med manglende ressourcer til at tage vare på barnet, samt har personlige problemer der forhindrer hensigtsmæssig takling af en situationen, hvor et barnet er blevet udsat for seksuelt misbrug.

“TOOLS AND TECHNIQUES FOR MONITORING SEXUAL EXPLOITATION AND RELATED ISSUES” (Introduction to HURIDOCS, CATW and Psycho-Social Trauma Programs)

HURIDOCS står for Human Rights Information and Documentation Systems. De har erfaring med overvågning af menneskerettigheder ved brug af database systemer. På samme måde kunne lande overvåge hvordan det står til mht. seksuelle overgreb mod børn i deres lande.

Fordelene er, at data bliver lettere at håndtere og der kan laves analyse og statistik af data. Ikke mindst bliver det muligt, at sammenligne tal med andre lande når der bruges ens standardformater til registrering af data.

De kan tilbyde:

- Værktøj til håndtering af informationer og dokumentations kontrol
- Udvikling af nye standarder
- Undervisning og træning i brugen af værktøjer
- Rådgivning mht. etablering af informations systemer
- Rådgivning omkring software
- Samarbejde mellem dokumentationscentre

Videnscenteret om børn og unge har fået en CD-rom diskette "HURITOOLS Ver.10.0 Tools & Techniques for Human Rights Monitoring, Documentation and Information Handling". Denne indeholder artikler, bøger, manualer, software og andre materialer fra HURIDOCs. Disse er værktøjer og teknikker der kan bruges af Menneske rettigheds organisationer til mere effektiv overvågning, dokumentation og håndtering af menneske rettigheds informationer.

4. Erklæringer og handleplaner imod kommercielt seksuel udnyttelse af børn:

4.1. Erklæring og handleplaner fra 1.verdenskongres:

Den 1.verdenskongres imod kommerciel seksuel udnyttelse af børn mundede ud i en fælleserklæring og en handleplan (se bilag 1), der opfordrer regeringer til at:

- Give høj prioritet og øget finansiel og menneskelig støtte/ressourcer til bekæmpelse af problemet;
- Fremme stærkere samarbejde mellem alle sektorer og forstærke familiers rolle i beskyttelse af børn;
- Kriminalisere al form for seksuel udnyttelse og straffe lovovertrædere;
- Revurdere, revidere, forstærke og fremme relevante love, politik, programmer og praksis;
- Udvikle metoder til at forebygge, beskytte, behandle og reintegrere børn der er i fare for udnyttelse;
- Skabe et klima, der hjælper omsorgsgivere til at opfylde deres forpligtelse overfor børn;
- Mobilisere politikere og andre partnere;
- Prøve at involvere børn mere i bekæmpelsen af seksuel udnyttelse af dem.

Hvordan det går med implementeringen af dette i de enkelte lande kan læses i "Five Years After Stockholm" 2001, ECPAT International.

Danmark er et af de lande som ikke har lavet en officielt handleplan. De er i stedet kommet med en "Redegørelse om en forstærket indsats mod seksuelt misbrug af børn Juni 2000" udgivet af Socialministeriet, der indeholder anbefalinger på området.

Danmark bliver i bogen "Five Years After Stockholm" kritiseret fra NGO'ers side for at politiet ikke har fulgt op omkring en konkret sag vedr. en dansk krænker i Indien. Komiteen for børns rettigheder udtrykker bekymring over manglende opmærksomhed fra Danmarks side vedr. kommerciel seksuel udnyttelse af børn. Der gøres opmærksom på behovet for træning af professionelle der arbejder med ofre og de anbefaler opstramning af den politik der føres. De opfordrer også Danmark til at ratificere Childrens Rights Committee's frivillige protokol.

International bureau for børns rettigheder har også lavet en rapport "Global Report – international tribunal for children's rights – International Dimension of the Sexual Exploitation of Children". Rapporten indeholder de erfaringer der er gjort, refleksioner vedr. muligheder for effektive fremtidige internationale og nationale handlinger for, at beskytte børn fra seksuel udnyttelse.

Videnscenteret har fået fat i følgende nationale handleplaner:

- Sverige: "National Plan of Action Against Commercial Sexual Exploitation of Children- Update of the National Pan of Action 1998"

- Skotland, Wales og Nord Irland: “National Plan for Safeguarding Children from Commercial sexual Exploitation – Prepared by a Steering Group comprising representatives from Government, relevant professional organisations and a representative group of voluntary organisations in the UK.
- Canada: “CIDA’s action plan on child protection, promoting the rights of children who need special protection measures”
- Holland: “Dutch National Action Plan `Dealing with Sexual Abuse of Children` (NAPS)
- Brasilien: “National Plan for Combating Sexual Violence Against Children and Adolescents

4.2. Erklæring og handleplaner fra 2. verdenskongres:

Under 2.verdenskongres imod kommerciel seksuel udnyttelse af børn blev en ny global erklæring og handleplan forhandlet på plads mellem de deltagende regeringer (“The Yokohama Global Commitment 2001, se bilag 3).

Overordnet set bliver der i opfølgings delen givet udtryk for, at regeringer efter vurdering af udviklingen fra 1.verdenskongres forstærker deres forpligtelse til, at beskytte børn fra seksuel udnyttelse og seksuel misbrug samt bekræfter regeringernes hensigt om, at beskytte og fremme børns interesser og rettigheder.

Under overskriften ”Vores globale forpligtelse” står (Der skal tages forbehold for oversættelsen):

”Vi står sammen for at:

- gentage vigtigheden af og behovet for effektiv implementering af Konventionen om børns rettigheder og relevante instrumenter, og understreger vores tro på børns ret til, at blive beskyttet fra kommerciel seksuel udnyttelse i form af børneprostitution, børnepornografi, handel med børn for seksuel formål;
- opmuntre til tidlig ratifikation af relevante internationale instrumenter, i sær, ILO Konvention no.182 vedr. børnearbejde og Frivillig protokol om konvention vedr. børns rettigheder, vedr. salg af børn, børneprostitution og børneporno;
- genbekræfte vores forpligtelse til, at bygge et samfund op med respekt for alle personer baseret på princippet om ikke diskrimination og til at eliminere kommerciel seksuel udnyttelse af børn, specielt ved, at dele erfaringer siden den 1. verdens kongres og ved, at forbedre samarbejde indenfor dette arbejde;
- forpligte os igen til erklæringen og handleplanerne fra 1.verdenskongres og specielt til, at udvikle nationale erklæringer, strategier eller handleplaner, der angiver fokus punkter og omfatter køns adskilte data indsamling og effektive implementerings mål, inklusive børns rettighedsbaserede love og håndhævelse af lovgivningen.
- forstærke vores indsats imod kommerciel seksuel udnyttelse af børn, især ved at se på årsager til, at børn kommer i risiko for udnyttelse, så som fattigdom, ulighed, diskrimination, forfølgelse, vold, krigs konflikter, HIV/AIDS, dys-funktionelle familier, efterspørgselsfaktorer, kriminalitet og overtrædelse af børns rettigheder, igennem omfattende tiltag, inklusive forbedring af adgang til uddannelse for børn, specielt piger, anti-fattigdoms programmer, social støtte foranstaltninger, offentlig oplysning, fysisk og psykisk behandling og social reintegration af ofre, samt handling for at kriminalisere kommerciel seksuel udnyttelse af børn i alle dets former og i overensstemmelse med relevante internationale instrumenter uden at kriminalisere eller straffe børneofrene;
- understrege, at vejen frem er at fremme tættere netværks arbejde mellem nøgle aktører for at bekæmpe den kommercielle seksuelle udnyttelse af børn på international, inter-

regional, regional/sub-regional, bilateral, national og lokal niveau, specielt mellem samfund og juridiske, immigrations og politi myndigheder så vel som gennem initiativer der forbinder unge mennesker selv.

- sikre tilstrækkelige tildeling af ressourcer til at handle imod kommerciel seksuel udnyttelse af børn og til at fremme uddannelse og information for, at beskytte børn fra seksuel udnyttelse, inklusive uddannelses- og træningsprogrammer om børns rettigheder henvendt til børn, forældre, lov håndhævere, social arbejdere og andre nøglepersoner;
- understrege at en essentiel måde at opretholde global handling på er gennem regionale/sub-regionale og nationale erklæringer, strategier eller handleplaner der bygger på regionale/sub-regionale og nationale overvågnings mekanismer og gennem forstærkning og revurdering af eksisterende internationale mekanismer med overvågnings processer, for at forbedre deres effektivitet så vel som at følge op på deres anbefalinger og at identificere reformer der måtte være nødvendige;
- tage passende forholdsregler for at sætte fokus på negative aspekter af ny teknologi, specielt vedr. børnepornografi i internettet, samtidig anerkende den ny teknologis potentiale for beskyttelse af børn imod kommerciel seksuel udnyttelse gennem grundig udbredelse og udveksling af information og netværksarbejde mellem partnere;
- genbekræfte vigtigheden af familiens rolle og forstærke social beskyttelse af børn, unge og familier gennem oplysnings kampagner samt samfundsbaseeret overvågning af kommerciel seksuel udnyttelse af børn;
- forpligte os selv til, at fremme samarbejde på alle niveauer og til at kombinere tiltag til, at eliminere alle former for seksuel udnyttelse og seksuel misbrug af børn i hele verden;
- erklære, at seksuel udnyttelse af børn ikke må tolereres og love at handle i overensstemmelse med dette.

5. Overvejelser:

Det overordnede formålet med konferencen i Yokohama var dels at sikre fortsat politisk opbakning til at føre handleplanen fra Stockholm ud i livet og vurdere den praktiske implementering af planen, og dels at udveksle erfaringer og ”good practices” vedr. bekæmpelse af misbrug af børn.

At forhandle en ny erklæring og handleplan er lykkedes. Dette meget vigtig i bekæmpelsen af seksuel udnyttelse af børn. Det giver landene bedre udgangspunkt for, at planlægge tiltag og giver samtidig NGO’erne mulighed for at kunne kræve handling af landene, i de tilfælde de ikke sætter ind med handling, med henvisning til den erklæring og handleplan de har underskrevet.

Jeg synes, at udveksling af erfaringer og ”good practices” kun lykkedes delvist. Der manglede reel mulighed for erfaringsudveksling og debat i de fleste Workshops jeg deltog i. Der var lagt for meget vægt på præsentation af ”good practices”, defineret af foredragsholderne selv.

I forhold til nogle af de emner og temaer der prægede konferencen og som kunne være relevante for grønland at reflektere over var:

1. spørgsmålet om nødvendigheden af, at samfundet klart tager afstand fra seksuelt misbrug af børn samt
2. spørgsmålet om nødvendigheden af dataindsamling og overvågning af problemet

Vedr. 1: Klar samfundsmæssig afstandtagen til seksuel udnyttelse af børn:

Under konferencen blev lovgivning og straf drøftet som en måde et samfund kan vise sin afstandtagen til seksuel misbrug af børn på. Dette bl.a. også nævnt i den nye erklæring og handleplan som et område der fortsat skal arbejdes med og strammes op på.

Set i forhold til de meget milde foranstaltninger der gives, i sager hvor børn er blevet seksuelt misbrugt i Grønland kan der stilles spørgsmålstejn ved om, hvorvidt det grønlandske samfundet klart nok signalerer afstandtagen til seksuelle overgreb mod børn.

Der er flere forhold som jeg med min erfaring som psykolog i Grønland har erfaret er problematiske i forhold til myndighedernes behandling af anmeldelser om seksuelle overgreb og krænkelser begået imod børn:

- Socialforvaltninger anmelder ikke altid til politiet når de får kendskab til seksuelt misbrug af børn.
- Der kan mangle tilstrækkelig handling fra socialforvaltningen side for at sikre ofret dels imod yderligere krænkelser og overgreb og dels for at sikre behandling. Dette både i sager der ikke bliver anmeldt til politiet og i sager, hvor der sker en anmeldelse.
- Der kan gå meget lang tid fra politianmeldelse til retssag.
- Forældre bliver ikke altid løbende orienteret om, hvor sagen står efter en politianmeldelse.
- Forældre får ikke altid den nødvendige støtte mht. f.eks. at søge om erstatning og rykke for sagsbehandling. Der er forældre der pga. ressourceproblemer og autoritetstro ikke kan fungere som advokater for barnet.

Jeg har således oplevet at forældre mere eller mindre passivt afventer hvad der videre skal ske, hvor familien og ikke mindst barnet i flere år sætter deres liv i stå.

I sager som seksuelle overgreb i et samfund, hvor tilfældig konfrontation mellem offer og krænker ikke kan undgå at finder sted, giver det ofre, der i forvejen føler sig utrygge, yderligere grund til utryghed ikke at vide, hvad der sker i forhold til anmeldelsen. Dette kan medføre, at ofre bliver hæmmet i at blive reintegreret i samfundet igen efter traumet. Ofret har en reel frygt, der gør det vanskeligt at komme ind i en daglig dags rytme igen, med normal udførelse af gøremål og interesser og ikke mindst skolegang.

Den grønlandske Retsvæsenkommission arbejder med tanker der kunne forbedre forholdene for ofre for kriminalitet og en opstramning ved udformning af foranstaltning for krænker. Men det er uklart hvad resultatet bliver, dvs. hvilke ændringer dette kommer til at medføre lovgivningsmæssigt. Men bliver disse forbedringer og opstramninger ikke fulgt op med behandlingstilbud til både ofre og krænker, vil det være vanskeligt at vende udviklingen.

I ”The Yokohama Global Commitment 2001” som de deltagende regeringer i kongressen har underskrevet lægges der vægt på, at sikring af børns rettigheder er et vigtigt led i indsatsen imod seksuel udnyttelse af børn. I ”The Yokohama Global Commitment 2001” forpligter landene sig bl.a. til, at der sikres tilstrækkelig tildeling af ressourcer til at handle imod seksuel udnyttelse af børn så børns ret til beskyttelse og i tilfælde af seksuelt misbrug ret til behandling og social reintegration kan sikres bedst muligt.

Grønland har underskrevet FN’s børnekonvention, der også indeholder et punkt som barnets ret til at blive beskyttet også mod at blive seksuelt misbrugt. Men i øjeblikket er der i Grønland ikke afsat tilstrækkeligt med ressourcer (både økonomiske og menneskelige) til f.eks. at give behandlingstilbud til dysfunktionelle familier og deres børn. En del børn i disse familier har været udsat for seksuelt misbrug i eller udenfor familien for slet ikke at tale om, at netop den gruppe af

børn er i høj risiko gruppen for at blive udsat for overgreb. Der er således tale om store udfordringer for Grønland, hvis der skal sættes effektivt ind.

Vedr.2: Dataindsamling som en måde at overvåge udviklingen på området:

I ”The Yokohama Global Commitment 2001” pointeres vigtigheden af overvågnings mekanismer på området. Disse anses som nødvendige værktøjer for, at kunne følge udviklingen og for, at kunne foretage en målrettet forebyggende indsats.

I Grønland mangler der en uddybet social- og kriminalstatistik, hvis der skal foretages overvågning og analyse på området seksuelt misbrug af børn i Grønland, her tænkes på systematisk indsamling af oplysninger om både offer og krænker og krænkelser art.

I Politiets virksomhedsberetning 2000 er der under sædelighedsforbrydelser angivet tal vedr. sædelighedsforbrydelser (voldtægt, voldtægtsforsøg, incest, kønsligt forhold til børn, blufærdighedskrænkelser og kønslig udnyttelse af psykisk abnormitet/afhængighedsforhold, forførelse mv.) fordelt på politidistrikter. Mht. incest og kønsligt forhold til børn og blufærdighedskrænkelser blev der i 2000 behandlet 250, hvilket er en stigning på 13 % i forhold til 1999 og hele 48 % i forhold til 1998. **Hypigheden af sædelighedsforbrydelser under et var 9 gang så stor i forhold til Danmark og Færøerne i 2000.**

Problemets omfang skulle således ikke være mindre end i Danmark og Færøerne og derved skulle det være endnu mere aktuelt for Grønland, at få etableret de nødvendige redskaber som dataindsamling for at kunne overvåge udviklingen og foretage analyser til brug for målrettet forebyggende indsats på området.

Under mit tidligere arbejde som psykolog har jeg erfaret, at der er en del sager med seksuelt misbrug af børn, som ikke er blevet anmeldt. Dette selv om der iht. Kriminallovens §53 står at alle er forpligtiget til at anmelde ulovlig kønslig forhold til børn under 15 år. Her henholder socialforvaltningerne sig til en vurdering af, hvad der er bedst for barnet i det enkelte konkrete tilfælde. De tilfælde figurerer ikke i den statistik politiet laver.

For at få et overblik over omfanget af dette bør der dels overvejes om ikke der på en eller anden måde skal foretages registrering af disse, hvis det vurderes, at det er i orden ikke at foretage anmeldelse i visse sager. Der er brug for drøftelse af, hvornår der er en forpligtelse til at anmelde kriminel handling, som seksuelt misbrug af børn, til politiet.

Politiets tal om sædelighedsforbrydelser her i Grønland, der som nævnt foroven i forvejen er 9 gange højere end i Danmark og Færøerne, må således forventes at være endnu højere, hvis socialforvaltninger i Grønland var forpligtet til at anmelde de sager de får kendskab til.

Mht. dataindsamling vedr. krænker, har der været lavet en pilot undersøgelse af kriminalitetsmønstret set i lyset af en markant stigning i vold inden for hjemmet samt stigning i seksuelle overgreb overfor børn og voksne, foretaget i et tværfagligt samarbejde mellem Direktoratet for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked samt Politiet (Delrapport vedr. volds- og sædelighedsforbrydelser i Grønland 1994). Man ønskede at få en helhedsvurdering af såvel forbrydelse som konsekvenser samt muligheden for at bruge dette som basis for en analyse af gerningsmanden og forurettede. Men denne pilot undersøgelse er ikke blevet fulgt op af en landsdækkende undersøgelse.

Det er således min vurdering, at selv om Grønland er meget godt med mht. forebyggende indsats, hvad angår oplysningskampagner i forhold til befolkningen generelt, så mangler der overvågning og analyse arbejde for at få et bedre overblik og for at kunne sætte mere målrettet ind mht. bekæmpelse

af seksuelt misbrug af børn. Samtidig kan der sættes spørgsmålstejn ved om, hvorvidt samfundet klart nok signalerer afstandtagen til seksuelt misbrug af børn dels set i lyset af de milde foranstaltnings domme der gives og dels set i lyset af manglende behandlingsmuligheder både i forhold til ofre og krænkere.

Projekt etablering af et Videnscenteret op børn og unge er bl.a. blevet til udfra et ønske om bedre overblik over områder, som behøver opfølgning (Se bilag 4). Dette kan blive vanskelig indenfor emnet seksuelle overgreb, hvis der ikke er tilstrækkeligt med data materiale til rådighed til brug for dette. Jeg kan derfor kun opfordre til at der tages stilling til behovet for bedre overvågning / systematisk dataindsamling på området.

Mette Lund

Projektkoordinator for etablering af et Videnscenter om børn og unge.

10.01.2002

Bilag:

- 1: Agenda for Action against commercial sexual exploitation of children fra 1. verdenskongres imod kommerciel seksuel udnyttelse af børn 1996
- 2: Pjece og tillægsfoldere om Grønland, Grønlands hjemmestyre og arbejdet med børn og unge.
- 3: The Yokohama Global Commitment 2001.
4. Projektbeskrivelse for Videnscenter om børn og unge.